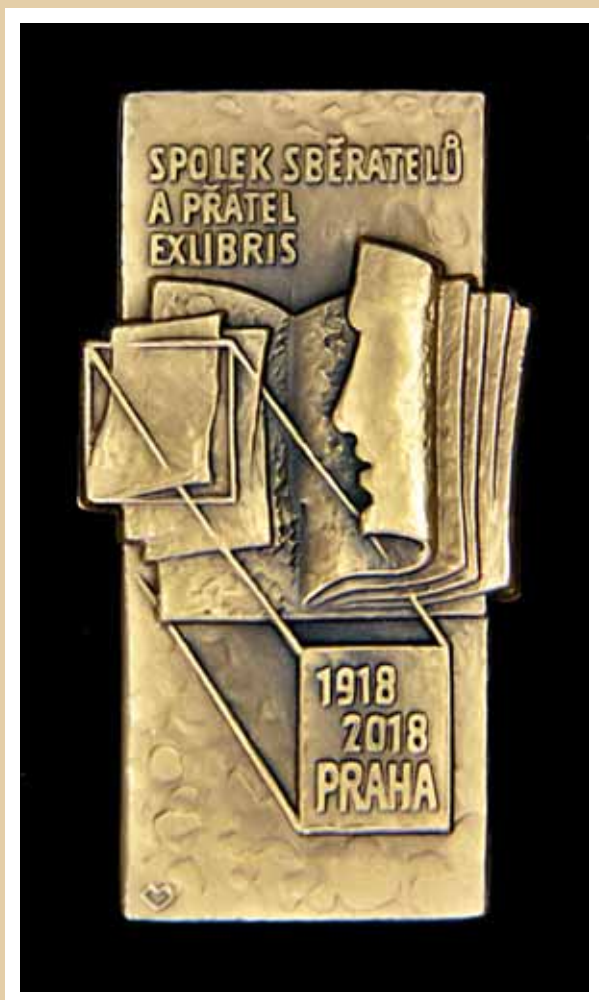

4/2017

KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Jaro Beran, C3, 1924

EXLIBRIS TEREZY REICHOVÉ

MgA. Tereza Reichová je inspirativní grafička, která vystavuje na prestižních domácích i mezinárodních výstavách. Ve své práci spojuje prvky tradice s inovativním a nyní vstupuje také do světa tvorby exlibris.

Tereza Reichová, L1, 2016

Neobvyklé citění, které je pro ni příznačné, vyjadřuje v tradičních grafických technikách, jako jsou litografie a mezzotinta. Ve své práci kombinuje realistické prvky se surrealistickými. Její statické kompozice evokují pohyb a hloubku prostoru. Zdají se být prostoupené světlem.

„Světlo je moje láska, všechno je vystavěné ze světla, především prostor. Ať již obraz vyjadřuje cokoli, aby mohl existovat, potřebuje světlo. Světlo vnímám jako základní kámen obrazu,“ říká Tereza.

Nejspíš proto si vybírá techniky, které práci se světlem umožňují v nejširším rozsahu – litografii a mezzotintu. Ve své tvorbě plně využívá možností černobílého spektra. Svá první exlibris vytvořila v roce 2016

v litografii a chce svoji práci v této oblasti dále prohlubovat. Je pro ni charakteristická preciznost s důrazem na umělecký přesah. Nebojí se detailního pohledu, který umocňuje celkové působení obrazu. Svoji práci a postojem navazuje na skvělou českou tradici litografie.

Na moji otázku, kam chce ve své práci směřovat, odpovídá: „Chci svoji práci dále rozvíjet hlubším pochopením světla a jeho harmonizace, aby to, co zobrazím, působilo jako skutečné.“

Podívejme se na její práci blíže prostřednictvím dvou exlibris. Exlibris A. K. dokončila v roce 2017. Lehká hra světél a stínů nás zaujme skvěle řešeným prostorem kresby a zároveň k nám exlibris promlouvá citovostí a jemností, s níž byla tato litografie vytvořena. Napadne vás myšlenka, zda vytvořila tuto kresbu ruka umělkyně nebo

ji nakreslilo samo světlo dopadající oknem na litografický kámen. Když jsem litografii uviděl poprvé, byla má pozornost silně přitahována do středu kresby, odkud jakoby vyzařovalo jemné světlo. Moje oči byly vedeny gestem ruky a celkovou kompozicí kresby.

Je vidět, že Tereza pracuje nejenom s pohledem umělce, ale také se zrakem diváka.

V exlibris A. R. si jako prvního všimneme tvaru srdce, které obepíná scénu života, jaký si každý z nás přeje – života naplněného láskou.

Milenecký pár v srd-

ci vyjadřuje lásku a naději hluboce realistickým stylem. Přál bych si být na místě toho chlapce!

Příslib, který vidím v těchto exlibris, mě naplňuje radostným očekáváním. Kam chce Tereza Reichová svoji tvorbu exlibris směřovat dál? Budou to realistická zobrazení, pro která má tak jednoznačný talent, nebo spíše prosvětlená, citlivá práce, kterou slibuje reprodukované exlibris A. K? Nemohu se dočkat!

Pavel Šíma

Tereza Reichová se narodila 18. 5. 1987 v Praze, kde vystudovala Akademii výtvarných umění v ateliéru Grafika II profesora Vladimíra Kokolii. Svoji výtvarnou zkušenost prohloubila na stáži v Korejské republice na Korea National University of Arts v Soulu. Spolu s dalšími umělci vystavuje např. v Číně, v Německu či v Maďarsku. Její práce se setkává s úspěchem doma i v zahraničí. Za všechny jmenujme například její

litografii Zeď, která byla v roce 2011 oceněna Shortlistem v soutěži Grafika roku v Praze a kresbu Portrét, která v roce 2012 získala Cenu primátora města Plzně na 8. mezinárodním bienále kresby v Plzni. V současné době pracuje na volných grafikách a tvorbě

Tereza Reichová, L1, 2017

exlibris. Zatím používá techniku litografie, ráda by však přenesla čerstvou zkušenost s grafikou malého formátu i do práce s mezzotintou.

MALÍŘ A GRAFIK EDUARD MILKA SEDMDESÁTILETÝ

„Nemáte zájem sbírat drobné grafické lístky – exlibris?“ Tak jsem byl osloven při svém prvním setkání v létě roku 2004 karlovarským výtvarníkem Edou Milkou. Samozřejmě jsem přikývl, ale v tu chvíli jsem ještě nevěděl, co slovo exlibris znamená. „Tak já vám nějaké vytvořím,“ pokračoval Eda Milka. A tak vzniklo moje první exlibris s karlovarskou tematikou a stalo se základem mé současné sbírky. Často jsem se pak opíral o Edův názor, jaká exlibris, s jakou tematikou a od jakého autora bych měl mít ve sbírce. Jeho názorů jsem si vždy cenil i z toho důvodu, že znal a zná všechny přední české

výtvarníky a roky jako provozovatel karlovarské galerie nabízel široké veřejnosti jejich grafické práce.

O životě a díle jubilanta se může každý hodně dozvědět pomocí internetu, a tak pouze připomenu, že se narodil 7. září 1947 v Lounech. Chci vám ale povědět o Edovi něco, co nemůže ten, který ho osobně dlouhodobě nezná a nenavště-

vuje, vědět. A to přímo z jeho „kuchyně“ – grafického ateliéru.

Kdokoliv zazvoní u dveří jeho ateliéru, je uvítán usměvavým a vždy optimisticky naladěným Edou. Každému zájemci je výtvarníkem věnována patřičná pozornost, v rámci které se může detailně seznámit s jeho tvorbou od kresby, přes akvarel, malbu až po grafiku, při které mistrovsky používá techniku leptu s akvatintou. Jeho realistické pojetí městských vedut, přírody a v neposlední řadě i vytvářených exlibris musí snad každého návštěvníka zahřát na duši. Tuto krásnou atmosféru v ateliéru podporuje i vůně

grafických barev, černé kávy, dobrého vínečka, někdy i slivovičky a vtipný výklad autora. Všichni odcházejí z „aťasu“ nejenom s příjemným pocitem, ale i s malým dárkem a nutkáním tuto návštěvu brzy zopakovat.

S otevřeností sobě vlastní rád předává výtvarník zájemcům i své know-how. Dozvíte se jak upravit velikost titan-zinkové desky, jak na ni nanést kryt a přenést požadovanou kresbu, jak ji zaleptat, jak ji „naprášit“ a vytvořit akvatintu a nakonec jak na ni nanést barvy a vytisknout grafiku. Během workshopů, které ve svém

Eduard Milka, C3+C5, 2005

ateliéru pořádá, si odnáší každý účastník nejenom konkrétní výsledek svého snažení, ale i povzbudivý komentář Edy Milky.

V „kuchyni“, jeho ateliéru, se „uvařil“ i jeho vstup do nejvýznamnějšího českého grafického spolku Sdružení českých umělců grafiků Hollar. Musím ale dodat, že v tu dobu Eda Milka v ateliéru nebyl. Přijetí do sdružení navrhla akademická malířka Eva Hašková a garanci nad jeho vstupem převzal akademický malíř Jan Kavan. A tak byl Eda v roce 2016 jednomyslně do sdružení přijat.

Blahopřeji Edovi Milkovi touto cestou za sebe a sběratele drobné grafické tvorby k životnímu jubileu a k jeho přijetí do SČUG Hollar a přeji mu mnoho zdraví a tvůrčí invence do let následujících.

Jan Radosta

JAK SE MÁŠ, PETŘE?

(Vzpomínka na Petra Melana.)

Bože můj, je možné vzpomínat na nedožitě sedmdesáté narozeniny přítele Petra Melana v den Památky zesnulých a nemít slzu v oku? Ale ano, stačí přivřít oči a zadívat se v duchu do krajiny nedaleko Koněprus, kde léta opečovával chalupu i zahradu a pilně pracoval na přípravě a realizaci ilustrací, volné grafiky i exlibris pro sběratele, a úsměv ozářit moji tvář. Petr Melan (narozen 2. 3. 1947 v Praze) uměl své kamarády potěšit. Předně svým dílem, v němž krásná žena patřila spolu s líbeznou krajinou k základním námětům, ale i upřímnou povahou, čistotou ducha a srdečným humorem doprovázeným charakteristickým smíchem.

Jeho tvorba nesla všechny znaky pečlivého studia v ateliéru Zdeňka Sklenáře a Jiřího Trnky na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Vyznačovala se precizní přípravou, hlubokou znalostí toho co se snažil zachytit přesnou poeticky laděnou kresbou, vtipným řešením

a často laskavým humorem. Jeho grafická tvorba pak prozrazovala znalost grafických technik, zvláště pak barevného leptu a mezzotinty, jež mu umožňovaly realizovat kompozičně náročné náměty tak jak si je objednatel zadal. Napoleonské motivy jsou stejně výmluvné jako rozměrné grafické listy věnované ročním obdobím či ženskému aktu. A ty naše drobnější lístky s přípisem jména majitele a latinským textem *ex libris*? Nesou

Petr Melan, C3+C5, Lyra Pragensis

pečet dokonalosti a realistická poeticky laděná kresba potěší i nejnáročnější sběratele tohoto žánru. Vzpomeňme krásného listu pro RNDr. Olgu Kalabusovou, kdy se spolu se spící dívkou můžeme přenést do světa knih, do prostoru našich nezávadných sběratelských vášní a je nám tak krásně milo, stejně jako té postavice vznášející se v oblacích snů nekonečným

prostorem fantazie. Nebo si vezměte mé lístky s námětem krysaře! Jsou virtuózně provedené, plné zvláštního napětí a nechybí jim humorné ladění, o němž byla výše řeč. Ještě mohu měnit, přátelé, ale brzy zásoby dojdou! A Petr? Petr už mi další lístek nenabídne, nevyleptá, nevytiskne. Škoda! Ještě jednou se zamyslím nad jeho drobným lístečkem, určeným tentokrát pro zahraniční sběratelku Marii Teresu Riccardo. Dívčí hlava, jen její hor-

Petr Melan, C3+C5, Lyra Pragensis

ní část s uhrančivým pohledem a bujnou hřívou zvlněných vlasů a na nich bárka ztroskotanců vyhlížejících pevnou zemi. Vtip, napětí, kompozičně vyvážený harmonický celek, v němž text uzavírá do kruhu umístěnou kresbu.

K přednostem Melanových listů patřilo i pečlivé vytištění, úzkostlivý výběr grafik určených k podepsání a fakt, že autor po

dokončení nákladu všechny desky znehodnotil přeškrtnutím matrice. Žádné dotisky, nekonečné rozmnožování, neúcta k majiteli. Pokud jste patřili stejně jako já k Petrovým dobrým přátelům, pak vás určitě každým rokem potěšila i vtipná novoročenka, jíž autor věnoval stejně pečlivou přípravu i kvalitní vytištění. Patřily vždy k těm nejhezčím a dlouho jsem si je mohl prohlížet, než po zapaspartování zmizely „v propadlišti“ mé sbírky. Jsem člověk věřící, věřím v nesmrtelnost duše, a tak se mohu klidně zeptat: „Jak se máš milý příteli Petře, oslavils tu svoji letošní sedmdesátku v kruhu přátel umělců, s nimiž určitě obohacujete sbírky toho Největšího sběratele tam v nekonečném světě klidu a blaženosti?“ Já zatím ještě sbírám a až se sejdu se svými kamarády, připiji si s nimi a zavzpomínáme na zemřelé přátele. A ty k nim patříš!

Karel Žižkovský

VZPOMÍNKA NA RICHARDA FREMUNDA

Richard Fremund (9. 4. 1928 – 21. 5. 1969) prožil své dětství jako já v Holešovicích. Bydleli jsme blízko sebe, a protože naši otcové pocházeli ze stejné vesnice na Klatovsku, často jsme se stýkali. Pan Fremund, tatínek Říša, měl ve starých Holešovicích v Arnoštovské ulici obchod se šablonami pro malíře pokojů a na půdě tam udělal pro Říšu malý atelier. Z jeho okna bylo vidět přes Vltavu na trojskou skálu. Fremundovi měli tři syny. Říša byl nejstarší a povahou po své veselé baculaté mamince Lidce. Byl bezprostřední, suverénní, plný energie a nápadů. Pro svůj výjimečný talent byl přijat na Akademii výtvarných umění v Praze již ve svých sedmnácti letech. U profesora Vladimíra Pukla studoval

od roku 1945 do roku 1949 a pak ještě pokračoval v letech 1951–1954 u profesora Františka Trösterera na Akademii múzických

Richard Fremund, C3, 1956

umění. V té době již vypadal jako pravý bohém – obr s rezatými kudrnatými vlasy a plnovousem. Stal se populární osobností, hodně vystavoval, ilustroval knihy, tvořil plakáty a inscenace. K nám se chodíval často pochlubit svými úspěchy. Já, tehdy ještě žačka keramické školy, jsem k němu vzhlížela s úctou jako k Mistrovi a chodívala jsem se k němu do ateliéru něco přiučit.

Richard Fremund, C3, 1956

Jen jsem dosedla, vzal tužku nebo štětec, řekl: „Zůstaň!“ a začal kreslit či malovat. Moje učení bylo, že jsem mohla pozorovat, s jakým zaujetím a plným soustředěním tvoří jednou linkou můj portrét.

V roce 1956 se dostal R. Fremund poprvé s dr. Františkem Dvořákem do Paříže, a to

k nám potom přišel celý rozzářený a vyprávěl o návštěvách u J. Šímy a E. Hostovského a ukazoval kresby z pařížských nábřeží. A naopak, když se v roce 1969 vrátil z Itálie, přišel celý skleslý. Všichni jsme věděli, že je konec svobody a cestování. Brzo na to se zabil v autě na Plzeňské u malostranského hřbitova. Bylo mu 41 let.

Richard Fremund, kresba, 1954

Za deset let po Fremundově smrti zmizel i ten idylický kout starých Holešovic, který měl tak rád. Zmizela Arnoštovská ulice se svými kočičími hlavami, zmizel Fremundův dům i ateliér i sousední krásné zahradnictví. Vznikla zde stanice metra Holešovice.

Fremundovo dílo však zůstává. Je mladé a radostné, jako byl on sám, a my se z jeho díla můžeme i dnes těšit.

Alena Antonová

**DVĚ JUBILEA FRANTIŠKA KOBLIHY
(1877–1962), KLASIKA MODERNÍ
ČESKÉ KNIŽNÍ ZNAČKY**

I když jsme před pěti lety v Knižní značce 4/2012 na s. 102 stručně vzpomenuli výročí pěti umělců, včetně grafika, malíře a ilustrátora Františka Koblíhy, je dnes na místě věnovat tomuto významnému představiteli doznívající secese a symbo-

a českých sběratelů v první polovině minulého století. Přesto byl na konci XX. století téměř zapomenut! Už se zkrátka „nenosil“. Vzpomínám, jak jeho černobílé grafické lístky se snovou až tajupnou tematikou provedené technikou jemně rytého dřevorytu, leptu či litografie byly v hojném počtu nabízeny v antikvariátech za pár korun – doslova za babku. Pro mne byl nedostižným „básníkem noční oblohy prozářené matným trpytem luny“.

František Koblíha, X2, 1947

lismu mnohem větší pozornost s ohledem na jeho dnes uznávané postavení v dějinách moderní české grafiky.

Byl velmi plodným umělcem a dožil se 85 let, zanechal po sobě rozsáhlé grafické dílo, zejména v cyklech volné grafiky a v tvorbě exlibris či novoročenek (420 opusů) a to díky vlně zájmu německých

František Koblíha, X2, 1918

V nedávné době byl Koblíha znovu objeven. Je nyní velmi ceněn jako přední tvůrce českého symbolismu a mladou generací horlivě sbírán pro nezaměnitelný ornamentální rukopis s fantaskními floristickými motivy a vizionářskými kosmickými náměty.

Přestože o F. Koblíhovi dodnes nevyšla vyčerpávající monografická studie, o za-

svěcená hodnocení jeho tvorby není nouze jak z pera historiků umění (Petr Wittlich, Eva Bužgová, F. Dvořák, F. Šmejkal a S. Vencel), tak předních sběratelů (B. Beneš Buchlovan, M. Kudrna a Ing. M. Humplík).

Rád bych však ještě vyzvedl jeho opomíjenou aktivní organizátorskou, často zakladatelskou činnost v uměleckých sdruženích, počínaje sdružením SURSUM (v r. 1910), kde si ho zvolili do čela mladí umělci nejen z věkových důvodů, ale také proto, že promyšleně spojoval v grafice a kresbě tóny dekadentní s lyrickými i transcendentálními, a konče předsednictvím v SČUG Hollar.

Přispíval do duchovněné revue *Meditace*, byl přijat do poměrně uzavřeného kroužku kolem *Moderní revue*, působil v redakční radě *Sborníku Hollar*, ve *Vitřince* aj. Napsal celou řadu osobitých esejů, postřehů a kritických studií, jimiž bezpochyby přispěl k názorovým posunům v chápání moderny a k přijetí tvorby nastupujících umělců XX. století jako byli např. J. Konůpek, J. Preisler, F. Hudeček a další. Odkázal nám své osobité nalézání souhrnných symbolů výtvarného pojetí, např. jedinečného *Upíra* (1909) z cyklu *Pozdě k ránu* a častokrát opakovaného motivu letící labutě, který se stal „emblémem poetického symbolismu“ (P. Wittlich).

Jiří Ort

O JARO BERANOVÍ

(3. 5. 1892 – 7. 11. 1962)

Je to již 55 let, co krátce po oslavě svých sedmdesátin zemřel významný liberecký patriot, čelný představitel kulturního života a první poválečný ředitel liberecké galerie. Původně vyučený **řezbář** se

Jaro Beran, C3, 1923

v r. 1911 vydal na zkušenou do Lipska a Drážďan a po návratu domů se jako mladý autodidakt začal vážně zajímat o umění. V roce 1915 byl odvelen na frontu, a když se pak do Liberce – Růžodolu v roce 1919 vrátil, „našel se“ v tvorbě užité a volné grafiky. Intenzivně se zaměřil na zvládnutí všech dostupných grafických technik, aby nakonec dal přednost dřevorezu, dřevorytu, později linorytu a méně již leptu. Výjimečně se věnoval olejomalbě či akvarelu. V roce 1922 vydal svůj první cyklus dřevorytů (dnes sběrateli velmi hledaný) s názvem *Motivy ze starého Liberce*. Působil jako **učitel** kreslení na různých učňovských školách. V převážně německém prostředí se jako český umělec zapojil aktivně do veřejného života především v krajanském sdružení Česká beseda (založeno 1863), kde na jeho podnět vznikl v roce 1927 výtvarný odbor. Umělecky dozrál jako

malíř a grafik a svou grafickou tvorbou se prosadil nejen doma, ale i v zahraničí. Především za jeho exlibris a novoročenky umístěné na mezinárodních výstavách v Evropě i zámoří (např. v Szegedu, Bruselu, Rotterdamu a San Francisku) získal

Jaro Beran, C3, 1923

řadu ocenění. V Los Angeles r. 1928 čestně uznání a v roce 1931 první cenu za exlibris v leptu.

Uplatnil se jako **publicista a organizátor** výstav českých výtvarníků, a to jak místních, tak i pražských hollaristů nebo umělců z turnovského Díla. Při hrozbě záboru pohraničí se s rodinou přestěhoval do Nymburka, kde vytvořil největší počet grafických lístků v linorytu. V letech 1932, 1935 a 1941 mu vyšly celkem tři soubory exlibris. SSPE vydal k jeho padesátinám Soupis knižních značek z let 1919–1942.

Během svého života provedl úctyhodný počet více než čtyř set exlibris. Používal drobné autorské razítko, pokud neumísťil svou signaturu přímo v desce či štočku. Byl nejen plodným autorem, ale také pilným **sběratelem** užitých grafik jiných autorů.

V roce 1945 se vrátil do Liberce a stal se správcem sbírky výtvarného oddělení Severočeského muzea v Liberci. Také jeho zásluhou mohla být galerie již v srpnu 1946 zpřístupněna veřejnosti v bývalém rodinném sídle Johanna Liebiega ml. (1836–1917), syna zakladatele dynastie textilních velkopodnikatelů.

V náročné funkci **ředitele** Oblastní galerie v Liberci působil od r. 1953 až do roku 1958, kdy ho ve vedení vystřídala mladá kunsthistorička dr. Hana Seifertová. Těšil se do důchodu, aby mohl završit své dílo, věnovat se výtvarné práci a připravit soubornou výstavu chystanou k jeho sedmdesátinám. Bohužel k této výstavě již nedošlo, protože Mistr Jaro Beran dne 7. listopadu 1962 náhle zemřel.

K 100. výročí narození mu Oblastní galerie Liberec uspořádala v roce 1992 alespoň výstavu jeho kreseb.

Důstojným pokračovatelem započatého díla se stal jeho syn Alex Beran (*22. 7. 1923), malíř a známý grafik, který se letos dožil úctyhodného věku 94 let.

Jiří Ort

EXLIBRIS STUDIJNÍ A VĚDECKÉ KNIHOVNY PLZEŇSKÉHO KRAJE

V roce 2013 proběhla ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje (SVK PK) soutěž o jednotný vizuální korporátní styl a nové logo. Soutěž byla vypsána na vizuální styl, který by představil SVK PK jako tradiční profesionální krajskou

knihovnu, jejíž stěžejní činností je zpřístupnění veřejných knihovnických a informačních služeb. Zároveň měl styl reflektovat knihovnu jako moderní instituci poskytující rešeršní služby napříč

Adéla Kašová, CGD, 2017

databázemi domácími i zahraničními a institucí vstřícnou, která umožňuje každodenní setkávání a výměnu informací mezi uživateli a knihovnou na základě elektronického i osobního kontaktu. Nový logotyp byl vybrán z 20 návrhů odbornou hodnotící komisí, které předsedal prof. Ing. arch. Zdeněk Ziegler. Bylo vybráno logo, z něhož vzešel manuál jednotného vizuálního stylu. Logo i manuál vytvořilo Studio Grafite v Praze, jmenovitě Jan Baborák a Barbora Kuželová.

O čtyři roky později jsme se rozhodli obměnit i exlibris Jitky Roubalové vlepované na předešlé knihy v SVK PK od roku 2004. Ideou této změny byla nejen potřeba návaznosti na poselství nového vizuálního

stylu, ale zejména zaměření pozornosti na vlastníka a správce knihovního fondu, což stávající exlibris zdůrazňovalo nedostatečně. Podmínky soutěže zahrnovaly požadavek na maximální velikost exlibris vycházející z knihovnické praxe a požadavky na celkové barevné vyznění díla, kde by byla preferována bílá podkladová plocha nebo využita přirozená barva papíru. Motiv mohl být monochromatický nebo polychromní a mohl využít barevnou škálu vycházející z vizuálního stylu SVK PK. Odborná komise ve složení MgA. Martin Bušek, BcA. Jan Chabr, Ing. Jan Langhammer, CSc., a Mgr. Roman Musil vybírala z 21 doručených návrhů. Komise po zhlédnutí všech návrhů doporučila zadavateli – SVK PK – vybrat návrh Adély Kašové. Autorka graficky zpracovala legendu *Ex libris* a použila barvy vizuálního stylu SVK PK. Exlibris svým autorským návrhem připomíná klasickou produkci exlibris ze 70. let minulého století, ale zároveň je dovedně propojeno s moderním korporátním stylem z roku 2013.

Daniel Bechný

TŘI NOVINKY PRO PŘÍZIVCE KAMILA LHOTÁKA

V Knižní značce 1/2016, s. 26 vyšel komentář pana J. Chalupského ke knize L. Šteffka *Kamil Lhoták. Grafické dílo v kontextu ostatní tvorby*. Sběratelé a obdivovatelé K. Lhotáka se v ní mohou seznámit s aktualizovanými soupisy exlibris i novoročenek nejen ve psané, ale i v grafické podobě. A jak už to většinou bývá, objeví-li se nový soupis, po několika měsících se zákonitě objeví i nová, spíše další (nepublikovaná) a neznámá díla.

Já jsem se o Kamila Lhotáka začal zajímat ještě před svým vstupem do spolku. Mož-

ná bych mohl zjednodušeně říci, že zájem o něj mne sem přivedl. Když jsem následně na požádání od výboru SSPE obdržel soupisy, které v té době sestavoval Ctibor Morávek, byl jsem mile překvapen tím, že jmenovaný tvořil nejen novoročenky, ale i exlibris.

Když se řekne Kamil Lhoták, určitě se nám vybaví balóny, letadla, stará auta, motorky nebo kola, tím je charakteristický. A já přidávám motiv Paříže či Eiffelovy věže (v pozadí s balónem), který se objevuje v první „novince“ na doposud nepublikovaném exlibris z roku 1984 pro

Kamil Lhoták, P1, 1984

M. Semeráka o rozměrech 65 × 55 mm (papír 90 × 70 mm), které bylo reprodukováno zinkograficky. Tímto rozšiřujeme počet zadokumentovaných Lhotákových exlibris na třicet.

Pro některé sběratele může být druhou novinkou, že exlibris Veterán z roku 1987 je vytištěno ve dvou barvách – nejen v modré podle monografie, ale i v černé.

Třetím grafickým objevem je novoročenka pro rok 1964, kterou K. Lhoták vyhotovil v roce 1963 v litografii pro Milana Bláhu – rozměry 85 × 130 mm (papír 110 × 155 mm), rozevírací, s vyobrazením tahací harmoniky a láhve na zeleném podtisku. Tím se počet novoročenek zvyšuje na 142.

Kamil Lhoták, L1, 1963

Věřím, že další objevy na sebe nedají dlouho čekat a milovníci grafického díla Kamila Lhotáka se s nimi rádi setkají na stránkách Knižní značky.

Pavel Kubíček

O SOUBORU VZÁCNÝCH GAUGUINOVÝCH DŘEVOŘEŽŮ

Letošní jubilanti, zakladatelé SČUG Holiar T. F. Šimon a F. Kobliha, které připomínáme v tomto čísle Knižní značky, se zasloužili o kuriózní otisky a nepřímo i o unikátní nález 11 originálních dřevěných štočků vyrytých francouzským malířem a grafikem Paulem Gauguinem, které jsou dodnes uloženy v depozitu Národní galerie.

Jak se však dostaly do Čech?

Na přelomu 19. a 20. století se mladý Milan Rastislav Štefánik (1880–1919), slovenský astronom, politik a francouz-

ský generál, setkal v Paříži s členy skupiny českých umělců, kteří zde tehdy působili, např. s malíři H. Boettingerem a T. F. Šimonem a sochaři B. Kafkou, Ot. Španielem. Když v roce 1910 odjížděl na

Paul Gauguin, X1

Tahiti pozorovat Halleyovu kometu, žádal ho T. F. Šimon, aby pátral po stopách Gauguina a jeho pozůstalosti. A opravdu v jedné chýši ve vesnici Mataica nedaleko přístavu Papeete na Tahiti Štefánik objevil několik dřevěných desek z beden na alkohol s originálními Gauguinovými řezbami a přivezl je. Šimon je okamžitě otiskl a spolu se domnívali, že našli zlatý poklad, ale kupodivu je nikdo nechtěl!? Když Štefánik tragicky zemřel, zůstala jeho pozůstalost v Praze. Z Gauguino-

Paul Gauguin, X1

vých desek se tisklo oficiálně třikrát: první otisky udělal T. F. Šimon, druhé František Kobliha v meziválečné době a třetí v roce 1961 Jánuš Kubíček. Od té doby

se z nich netisklo, údajně pro špatný stav desek prakticky nepoužitelných. Jeden soubor tisků Gauguinových dřvořezů tištěných Františkem Koblihou obdržel známý rožďalovický umělecký knihař Jenda Rajman jako dárek od Artura Nováka. Ten je pečlivě zarámoval a letos byly k vidění na výstavě v Muzeu klasického knihařství v Rožďalovicích.

V roce 1982 vydalo Dílo ČFVU se souhlasem Národní galerie soubor reprodukcí 11 dřvořezů P. Gauguina tištěných na ručním papíře v ochranném obalu a s předmluvou dr. Jany Wittlichové pro členy Klubu přátel výtvarného umění. Tak jsem se i já, tehdejší předseda klubu v Ústí nad Labem, stal jedním z majitelů tohoto vzácného souboru. A nenechával jsem si ho pouze pro sebe. První prezentaci jsem připravil pro přátele výtvarného umění v Ústí nad Labem a poslední v roce 2014 v Praze, když jsem konvolut zapůjčil na výstavu ve foyeru pražského Planetária ve Stromovce, kde ve čtvrtek 15. 5. 2014 u příležitosti 95. výročí tragické smrti M. R. Štefánika proběhl vzpomínkový večer na dobrodružného vědceastronoma, pilota a především spoluzakladatele našeho státu.

Jiří Ort

SSPE a FACEBOOK

V prosinci 2016 se náš spolek přidal k více než dvoumiliardové komunitě na Facebooku, která spolu komunikuje pomocí internetu ze svých stolních počítačů, notebooků nebo mobilních zařízení. Impulesem ke vzniku stránek byl 37. kongres FISAE 2018 v Praze. Na této sociální síti se dnes dorozumívají lidé společných zájmů, kteří vytvářejí svoje skupiny a sdružují informace o tom, co je

zajímá, a vyměňují si zprávy. Aktualizace jejich profilů mohou okamžitě číst všichni připojení přátelé v této skupině. Již dnes jsou naše facebookové stránky propojeny se sběrateli a výtvarníky z celého světa, kterých je již 125. Zájemci o náš kongres tvoří speciální skupinu, ve které si členové vyměňují odkazy a informace o připravovaném 37. kongresu FISAE v Praze a mohou si stáhnout do svého počítače soubor s přihláškou a programem kongresu, který je vytvořen v češtině, němčině a angličtině. Tento informační kanál tedy slouží každému, kdo se přidá k naší skupině. Stačí si vytvořit svůj vlastní profil na Facebooku. Určitě okolo sebe máte přátele, kteří mají s Facebookem zkušenosti a rádi vám poradí ve vašich prvních krocích, budete-li se chtít připojit. Uvažujeme, že po skončení kongresu v Praze budou naše facebookové stránky pokračovat dál jako důležitý informační kanál našeho spolku. Můžeme na nich propagovat svoji činnost, uveřejňovat znalosti o exlibris, navazovat nové kontakty, šířit lásku a nadšení pro sběratelství exlibris a pokračovat tak novými prostředky v práci, kterou započali naši předchůdci před sto lety. V době, kdy je svět propojen jednou z největších sociálních sítí, nemůžeme zůstat stranou, ale naopak musíme Facebook využít pro naše ušlechtilé snahy.

Pro připojení musíte nejprve vyhledat Facebook, např. pomocí Seznamu. Zaregistrujte se nebo se přihlaste na Facebook, pokud jste již registrováni. Po připojení napište do vyhledávače Spolek sběratelů a přátel exlibris, dejte vyhledat a budete na stránce spolku.

Mgr. Luděk Klimeš
– administrátor stránek Facebook

VÝSTAVA T. F. ŠIMONA V ŽELEZNICI

Po pěti letech se v Knižní značce znovu věnujeme zakladatelské osobnosti SČUG Hollar malíři a grafikovi Tavíku Františku Šimonovi (1877–1942). **Vlastivědné muzeum v Železnici** u příležitosti jeho dvojnásobného životního jubilea, 140

Tavík František Šimon, X2, 1918

let od narození a 75 let od úmrtí, uspořádalo výstavu jeho obrazů a grafik, a to od 1. 11. do 1. 12. 2017 v galerii, která nese jeho jméno.

Při mé první návštěvě v roce 1968 zde byla skromná expozice. V samostatné místnosti bývalé Šimonovy obrazárny dominoval tehdy originál vlastního portrétu z r. 1935, který u příležitosti úprav muzea v roce 1949 věnovala muzeu choť zesnulého umělce Vilma Šimonová. Nutno poznamenat, že teprve v roce 2004 došlo k modernizaci výstavních prostor v zadním traktu muzea a k zřízení muzejní Galerie T. F. Šimona.

Vernisáž výstavy se uskutečnila v úterý 31. 10. 2017 v 17 hodin. V galerii byl již dostatečný prostor k vystavení nejen málo známých olejů, ale i darované reprezentativní kolekce grafických listů v různých technikách, dokumentujících jeho umělecký růst. Ve vitrínách byla

Tavík František Šimon, C3, 1917

vystavena část Mistrovy korespondence a ukázka řady jím napsaných příruček a literárních děl, vydávaných ve 20. letech minulého století u J. Štence a J. Otty v Praze.

Je pravda, že jeho rodiče Antonín Šimon a Rozálie, rozená Tavíková, pobýli s dětmi v maličkých lázních Železnice v dnešní Šimonově ulici čp. 85 jen krátce a že František se starším bratrem Robertem (pozdějším fotografem a žurnalistou) prožili dětství a jinošství v Mšenu v Karlově ulici čp. 138, ale na svůj rodný kraj byli oba pyšní. Dokládá to např. několik dopisů T.

F. Šimona ze 40. let adresovaných panu učiteli Václavu Kozákovi (1898–1974), pozdějšímu řediteli muzea. V jednom z nich Mistr píše: „Byl jsem osudem doveden na neschůdnou, ale i svůdnou cestu vedoucí k vysokým cílům a ideálům uměleckým, ležících na kolbištích světových. Proto také je mi líto, že nebylo mi dopřáno prožítí své dětství ve svém rodném městě, ke kterému však tíhnu celou svou bytostí a nadcházejícím podzimem svého života.“ Po návratu ze svého posledního červnového pobytu v Železnici v roce 1942, kde byl ubytován v domě čp. 339, napsal učiteli V. Kozákovi: „Avšak to nejcennější, co jsem si ze svého rodného kraje odnesl ve

Tavík František Šimon, C3, 1917

svém srdci, je poznání města i překrásného kraje a v neposlední řadě i lidí. Moje toulky okolím města mi pak přinášely mnoho

dojmů, jež doplňovaly obraz života minulého i současného. Chodil jsem mlčky rozkošnou krajinou, těše se z krás polí a kvetoucích luk s majestátním vzhledem vrchů v pozadí. Pozorování krajiny, pracujících lidí, s kterými jsem tak rád pohovořil, mně

Tavík František Šimon, C3, 1916

vtisklo hluboké dojmy v duši. To vše si odnáším z krátkého svého pobytu v rodném městě jako nejmilejší vzpomínky. Není ovšem mojí snahou vyjadřovati své dojmy perem, ale chopiti se svých vlastních nástrojů vyjadřovacích: tužky a štětce. Jak jsem se již zmínil, pracuji již na obrazech, pokud paměť a zažitá dojmy trvají.“

K tomu ředitel muzea V. Kozák v jednom svém článku o malíři a grafikovi Šimonovi poznamenal: „A slib svůj také splnil, a ač již vážně churav, zachytil mistrně těsně před svou smrtí štětcem a olejem krásy našeho společného rodného kraje. A dva z těchto svých posledních olejů a posled-

ních prací snad vůbec (Železnice od Soběrazské stráně a Bradlec od Kyjů) věnoval ještě za svého života našemu muzeu a tím rodnému městu pro tehdy již připravovanou obrazárnu spolu s obsáhlou kolekcí jeho grafických listů, znázorňujících jeho umělecký růst a různé grafické techniky.“

Nabízí se úvaha o možném vývoji umělecké tvorby T. F. Šimona, kdyby se dožil důstojného stáří a nezemřel ve věku 65 let. Byl sice vášnivým cestovatelem – v téměř padesáti letech podnikl náročnou cestu kolem světa, ale v posledních letech svého života se vracel zaníceně do svého rodného města. Po excelentních grafických listech k oslavě Prahy, Paříže, Londýna, New Yorku, Orientu, Maroka a Španělska by asi přišel na řadu jeho rodný kraj, podobně jako u jeho přítele Karla Vika.

Jiří Ort

Literatura:

ŠIMON, T. F. *O technikách rytiny, leptu a barevného leptu. 1. příručka umělce-grafika.* Praha: Jan Štenc, 1921. 90 s.

ŠIMON, T. F. *Dřevoryt. 2. příručka umělce-grafika.* Praha: Jan Štenc, 1927. 115 s.

ŠIMON, T. F. *Listy z cesty kolem světa. Reprodukce kreseb.* Praha: J. Otto, 1928. 242 s.

MATĚJČEK, Antonín. *T. F. Šimon. 3. svazek knihovny Galerie.* Praha: Čs.grafická unie, 1938.

NOVÁK Arthur. *Kronika grafického díla T. F. Šimona.* Praha: SČUG Hollar, 1937. 76 s.

RYTÍŘ, Václav: *T. F. Šimon. Exlibris – populární seznam 1910–1932. Soupis 50 knižních značek.* Úvaly: V. Rytíř, 1932. 36 s.

TRYZNA ZA TRIENÁLE?

Letos popatnácté se v Chrudimi konala přehlídka vytvořených exlibris za minulé tři roky. Skvěle bylo naplánováno a provedeno zahájení a předávání ocenění na jevišti chrudimského divadla.

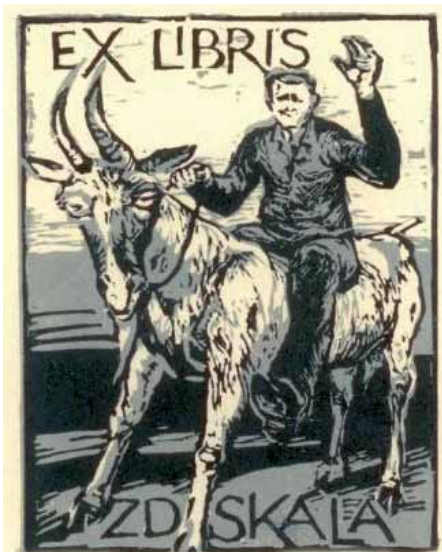
Ale dále už jsem byl nemile zklamán. Zejména katalogem. Katalog je pro mne - a myslím, že nejen pro mne, rukověť

Petr Palma, X3, 2015

sběratele, lapač vzpomínek, pomocník při práci se sbírkou a zdroj informací sběratele. Letošní katalog je formátu učitelského notýsku. Z uvedeného vyplývá, jakého formátu jsou reprodukce vystavených grafik - ale jen reprodukce těch oceněných grafik. Ostatní grafiky zúčastněných autorů jsou reprezentovány vždy jednou reprodukcí ve velikosti poštovní známky. A také jsem mezi vystavujícími autory po-

strádal řadu jmen osvědčených a dobrých - o některých jsem se později dozvěděl, že je porota nevybrala. Samozřejmě je to právo poroty. Ale chtěl bych se zeptat poroty, proč ocenila Cenou XV. trienále českého ex

Helena Horáková, X3/2, 2017

libris Michala Cihláře, bezesporu vynikajícího grafika, který se ale tvorbou exlibris nezabývá a není zastoupen v téměř žádné sbírce. Důkazem jsou i tam vystavená exlibris s počty vytištěných kusů, v podstatě vytvořená jen pro tuto výstavu.

Také mne hodně zamrzelo text MgA. Bedřicha Kocmana, který napsal - cituji: „Nedělejme si iluze, tvorba a sběratelství exlibris jsou na samém chvostu zájmu většiny odborné i laické uměnímilovné veřejnosti. Je to okrajová disciplína v grafickém projevu, které se nejen v českém kulturním prostředí věnuje málo výtvarníků, sběratelů a nadšenců.“

To je ale vskutku donebevolající omyl! Mohl bych dokázat i svojí sbírkou, že exlibris vytvořili i historii uznání čeští malíři

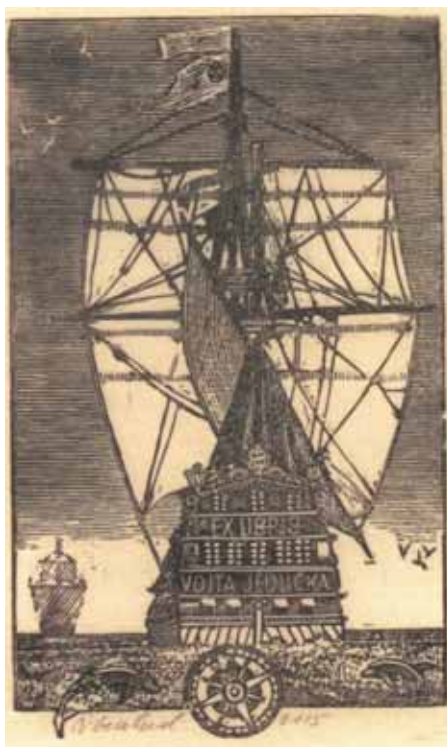
Mánes, Lada, Preissig, J. Čapek, P. Kotík, Švabinský, Zrzavý, Toyen, A. Procházka, Gross, Tichý, Istler, Lhoták, Sklenář, Janeček a další. Téměř každý český výtvarník vytvořil malé grafické dílo, které dodnes těší sběratelská srdíčka. Stačí si otevřít kterýkoliv katalog spolku Hollar a listovat – vsadím hlavu, že více než polovina těchto excelentních grafiků vytvořila alespoň

vztáhnout i na sebe. Moje více než třicetileté zkušenosti mne přesvědčily, že právě sběratelé tvoří vysoké procento mezi návštěvníky výtvarných výstav. To, že mezi uměnilovnou veřejností klesá zájem nejen o exlibris, ale i o uměleckou grafiku je bohužel fakt, možná i částečně zaviněný odborníky, kteří protežují „výtvarné výboje“, ke kterým není potřeba umět kreslit,

Michal Cihlář, X3, 2017

několik exlibris, o novoročenkách nemluvě. Napsat tuto větu v roce stého výročí SČUG Hollar, odkud pochází valná většina tvůrců exlibris, a v předvečer stého výročí vzniku našeho spolku znamená, že autor navzdory svému titulu mnoho informací o exlibris dosud nezískal. Neznám tohoto pána, ale jeví se mi, že jeho práce v porotě soutěže asi nebyla přínosná. Také své vyjádření o tom, že tvorba a sběratelství exlibris jsou na samém chvostu zájmu většiny odborné i laické uměnilovné veřejnosti by si měl jako kritiku odborné veřejnosti

Antonín Odehnal, X2, 2015

malovat ani rýt nebo tisknout – stačí jen šokovat.

S katalogem souvisí i expozice. Samostatné panely jsou samozřejmě věnované oceněným autorům, ale ostatní autoři, na které se ve výběru „dostalo“, mají vystaveno jedno nebo dvě exlibris. Tím samozřejmě vznikl volný prostor a Památník národního

písemnictví vystavil své historické exponáty, které jsme si tedy rádi prohlédli, ale my jsme přišli zhlédnout grafiky komorního formátu vytvořené u nás za posledních

Jan Hísek, C7, 2017

tří roky. Potěšil mne jen zájem o získávání nových mladých výtvarníků a některé výsledky jejich tvorby.

Moje velké páteční zklamání z trienále napravil až v sobotu můj vstup do sjezdového sálu, který byl naplněn řadou přátel a lidí naladěných na stejnou vlnu. Na vlnu kvalitní grafiky komorního formátu.

Zdeněk Řehák

UDĚLENÉ CENY PŘI PŘÍLEŽITOSTI XV. TRIENÁLE ČESKÉHO EX LIBRIS CHRUDIM 2017

Hlavní cenu obdržel **Petr Palma** za linoryty. **Cenu za přínos českému exlibris** získal **Jan Hísek** za mezzotinty. **Cenu XV. trienále českého exlibris Chrudim 2017**

udělila porota **Michalu Cihlářovi** za linoryty. **Cenu hejtmána Pardubického kraje** obdržela **Helena Horáková** rovněž za linoryty. **Cena města Chrudimi** připadla **Josefu Wernerovi** za kombinované tisky z hloubky. **Cenu Spolku sběratelů a přátel exlibris** obdržel in memoriam **Antonín Odehnal** za dřevoryty.

Ve studentské kategorii obdržela Cenu Památníku národního písemnictví Alžběta Němcová za linoryty. Cenu XV. trienále českého exlibris Chrudim 2017 získali Markéta Crhová a Anis Khaneev za digitální tisky. Cenu Spolku sběratelů a přátel exlibris obdržel Martin Petrásek za digitální tisk.

Josef Werner, C3+C4+C5, 2016

Návštěvníci výstavy trienále udělili svými hlasy **Cenu Památníku národního písemnictví Heleně Horákové**.

Na sjezdu SSPE v Chrudimi bylo 159 účastníků a 45 osob jako doprovod. Možnost

výměny byla již v pátek ve dvou menších místnostech, v sobotu po celý den ve velkém sále a v neděli opět ve dvou menších místnostech, V sobotu večer se konala slavnostní večere v Muzeu barokních soch. Zvláštní to kulinářský zážitek večeret mezi krásně restaurovanými barokními sochami

Heřmanům Městec, synagoga

ze zrušených kostelů. Proti očekávání byla nejkrásnějším zážitkem, alespoň pro mě, návštěva Gallery Cyrany v blízkém Heřmanově Městci. Bývalá židovská škola, krásně opravená, je ve třech podlažích naplněná malbami, kresbami, grafikami a sochami východočeských výtvarníků z 20. století (celkem 327 děl od 123 výtvarníků). Sbirka je odkazem manželů Emy a Josefa Horákových, potomků pardubické rodiny Cyrany, s jedinou podmínkou, aby sbírka byla vystavena jako celek a trvale, což bylo velkoryse splněno. Krásně restaurovaná sousední synagoga připomíná minulá staletí, kdy zde žila židovská menšina. V roce 1942 byli Židé nacisty deportováni do koncentračních táborů, kde jich většina zahynula. Následoval závěr a loučení s posledním zbytkem účastníků. Uspořádání sjezdu vzal na svá bedra Josef Kouřil, kterého podpořili členové výboru SSPE. Organizačně sjezd zajišťovala Chrudimská beseda. Sjezd se, jako obvykle v Chrudimi, náramně vydařil. Všichni odjížděli spokojeni. Vřelé díky! Bude 16. trienále v Chrudimi za tři roky?

Částečně kladnou odpověď přineslo kolokvium k letošnímu sjezdu, které uspořádal Památník národního písemnictví 15. 11. 2017 ve svém sídle v Praze Na Strahově.

Jan Langhammer

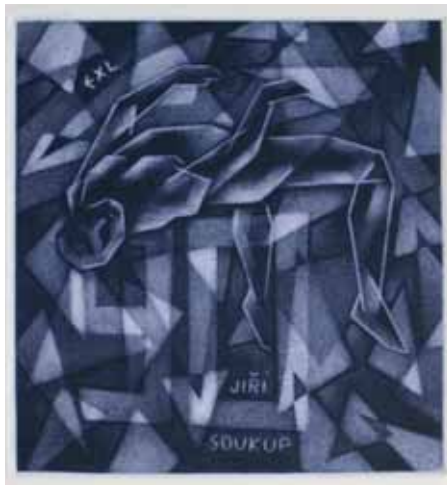
HOLLARISTÉ MINULOSTI A PŘÍTOMNOSTI

Dne 26. 11. 2017 skončila letošní dlouhodobá expozice pod výše uvedeným názvem u příležitosti Roku české grafiky a 100. výročí založení SČUG Hollar v Galerii výtvarného umění v Havlíčkově Brodě. Dali zde po celých deset měsíců výstavní prostory k dispozici mrtvým i současným grafikům, kteří prošli členstvím v tomto sdružení a jejichž grafiky jsou ve sbírkovém fondu galerie, který čítá 6500 opusů. Do výběru exponátů na téma Člověk a jeho cesty, postupně obměňovaných z důvodu ochrany papírových exponátů, bylo možno vybrat grafické práce téměř poloviny členů Hollaru ve fondu galerie. Vernisáž se uskutečnila v pátek 3. února 2017 za hojné účasti přátel galerie. Úvodní proslov přednesla kurátorka výstavy Mgr. Daniela Růžicková za přítomnosti současného předsedy SČUG Hollar pana Pavla Piekara. Hudebního doprovodu se zhostilo netradičně kytarové duo ze ZUŠ Polná. -jo-

V HRADCI KRÁLOVÉ BYL OPĚT OSLAVEN SPORT

V Galerii na mostě Farmaceutické fakulty UK v Hradci králové se v r. 2017 podruhé oslavoval sport, a to začátkem nového školního roku výstavou **Sport v drobné grafice ze sbírky Jiřího Hlinovského** (4. – 27. 9. 2017). Ano, i na exlibris a novoročenkách se odehrávají sportovní

boje! Byli na nich zobrazeni sportovci na přírodních tratích, na stadionech, na golfových hřištích, ale i u kulečnickového stolu, a to ve 25 individuálních nebo kolektivních sportech. Pro velké množství lístků s lyžařskou tematikou je bylo možno rozdělit do samostatných ráků pro

Miroslav Hlinka, C7, 2017

běh, skok a sjezd na lyžích. Grafické lístky vznikaly jak pro významné sportovce, tak pro milovníky a obdivovatele sportu. Vysoko ceníme umělecké zpracování grafických lístků A. Borna, C. Boudy, J. Boudy, A. Bugárové, J. Lieslera, I. Piačky, K. Smetanové, J. A. Švengsbíra a mnoha dalších českých a zahraničních tvůrců exlibris a novoročenek. Velmi zajímavé bylo sledovat jména majitelů; jsou mezi nimi sběratelé, ale i příležitostní zadavatelé. Moje maličkost byla mj. zastoupena mezzotintou Miroslava Hlinky „Jak přeskochit devadesátku“, kterou reprodukuje. Kolekci pečlivě vybral z hlediska umělecké úrovně a s výtvarným citem Jiří Hlinovský, sběratel a aktivní člen SSPE. Navazuje tak na rodinnou tradici,

neboť jeho otec Stanislav Hlinovský byl malířem, kreslířem, grafikem a sběratelem a tvůrcem exlibris a novoročenek a jeho matka Jiřina pokračovala v členství v SSPE po smrti svého manžela až do doby, kdy žezlo převzal jejich syn Jiří. Stanislav Hlinovský měl i slovesné nadání, skládal básně, a jeho celoživotní dílo je vysoce hodnoceno. Syn Jiří založil v Houdkovicích blízko Opočna v r. 2017 soukromou **Galerii H** pro realizaci krátkých proměnných výstav; úvodní výstavou zde byla *Vzpomínka na Stanislava Hlinovského* ve dnech 26. – 27. 8. 2017.

Ing. Jiří Soukup

VÝSTAVNÍ A UMĚLECKÁ ČINNOST PAVLA HLAVATÉHO

Ve francouzském spolkovém časopisu L'EX-LIBRIS français, N° 274, 2017 jsou na stranách 301 a 302 široce zmiňovány grafické práce Pavla Hlavatého. Článek je doplněn reprodukcemi osmi exlibris (L. Kříž,

Muzeum Ostrów Wlkp, L. Klimeš, L. Vaněk, Krystyna Staniewicz a Solstizio d'Estato). Je zde upozornění na francouzské galerie, které grafickou práci českého umělce vy-

stavují. V časopise je také zmínka o knize M. Szottkové Bergerové *Nejsou všechny lásky stejné*, kde jako ilustrace bylo využito asi 20 grafických děl, převážně exlibris, Pavla Hlavatého. Ve francouzském časopise je tato kniha s přetiskem obálky uvedena v kategorii speciálních tisků. V tomto roce měl P. Hlavatý velkou výstavu v Galerii Špejchar v Chomutově, v Galerii Městského muzea Čáslav, kde byl vystaven rovněž soubor *Pozdní český symbolismus v grafické tvorbě 1. poloviny 20. století*. Do Chomutova přivezl i soubor *Franz von Bayros (1866-1924) a ti druzí s velkým zastoupením českých umělců, tvůrců v oblasti art gallant*. Tato výstava byla v říjnu 2017 instalována v polské Olešnici společně s obrazy a grafikou P. Hlavatého v Galerii Brama Wroclawska (Biblioteka i Forum Kultury w Olešnicy). V listopadu 2017 pak převezl tuto svoji výstavu do Lešna, kde bude až do ledna 2018. Musíme ještě připomenout červnovou účast P. Hlavatého na výstavě v Paříži a také to, že v roce 2017 získal hlavní cenu ve Vratislavi za exlibris s tematikou vázající se ke generálovi T. Kościuszskovi. Dr. Iva Tauferová

Vladimir Poričanskij, X3

Poričanskij (Vladimir Porichanskiy, *1939) za linoryt Ex libris B. Глебова. Další ceny byly uděleny již jen jako sponzorské. Od nás soutěž obeslali Jaroslav Minář, Nana-ko Išida (Ishida, Japonka žijící u nás), Tereza Reichová a Pavel Hlavatý.

Josef Chalupský

BULHARSKÉ RUSE 2017

Je to trvalka. Jedna z mála soutěží, které se daří zdárně překonávat finanční i jiné obtíže, letos již **potřinácté** oznámila své výsledky. Naposledy jsme o ní psali letos (Knižní značka 1/2017, s. 23), když byla v minulém roce vypsána na lákavé téma *Ex vino – Ex veritas*. Zúčastnilo se jí tehdy 209 umělců z 29 zemí. Dostává se ve světě stále více do povědomí. Letos to bylo již 440 výtvarníků ze 40 zemí! Jasný úspěch! Přitom námět byl „slavnostnější“ *Ex libris – Ex libertas*. Grand Prix, jak uvádějí pořadatelé, získal Ukrajinec Vladimír

BODIO LOMNAGO A EXLIBRIS

Bodio Lomnago je malé italské město (2190 obyvatel) v provincii Varese. V roce 2011, s pokračováním v roce následujícím, tam uspořádali milovníci knižních značek výstavu exlibris členů AIE (Italské exlibristické společnosti). Úspěšně, a tak se objevil nápad začít vypisovat mezinárodní soutěže. První se odehrála v roce 2013 s průzračným úvodním námětem *Voda, pramen života*. V roce 2014 byl k desetiletému výročí vydán katalog *Deset let exlibris v Bodio Lomnago (10 Anni di Ex Libris a Bodio Lomnago)*. S lehkým zpožděním, tak jak se nám dostal až do ruky, na něj upozorňujeme, protože si to zaslouží. Pěkně

Luigi Casolino, C3+C5

vybavený, s vybranými exlibris z tehdy již uskutečněných šesti soutěží (celkem 152 s.). Naposledy jsme o této soutěži psali v Knižní značce 2/2017, s. 61. V současnosti právě probíhá její sedmá obdoba s námětem *Komiks a kreslené filmy*, vypsaná na počest devadesátého výročí „zrození“ Myšáka Mickeyho. (Informovali jsme o ní naše umělce.) Od roku 2012 se s Bodio Lomnago začalo spojovat též konání kongresu AIE. (O něm v Knižní značce 3/2015, s. 93.) Představujeme historicky první vítězné exlibris od Itala Luigiho Casalina.

Josef Chalupský

POLSKÁ SOUTĚŽ – KOŚCIUSZKOVSKÁ EXLIBRIS

Takto nazvaná soutěž, pořádaná patrně v roce 2017 již podesáté ve Vratislavi, uniká nějak naší pozornosti. Snad i proto, že hlavní pořadatel nepoužívá současné způsoby komunikace. Vypsaná byla k výročí dvou set let, která uplynula od smrti polského generála Tadeusze Kościuszka

(1746–1817). Zpětným pátráním byly zachyceny jen výsledky soutěže předchozí se 73 účastníky z 32 zemí! Počet odpovídá způsobu propagace, ale není jisté, o co pořadatelé vlastně usilují. My jsme se o soutěži dozvěděli od Pavla Hlavatého. Hlavní cena byla totiž rozdělena mezi více uměl-

Pavel Hlavatý, C3, 2016

ců, mezi nimiž je rovněž jmenován **Pavel Hlavatý**. (Jeho vítězné exlibris představujeme.) Jednou oceněn byl ale již v letech předchozích. Doplňme ještě při této příležitosti, že Pavel Hlavatý v nedaleké Olešnici připravil v tomto roce výstavu galantního umění v grafice, tedy i exlibris. Takto lze zjemněle nazvat výstavu děl erotických, o jejíž podstatě svědčí upozornění, že je mládeži nepřístupná! Kromě nejpočetněji zastoupeného Franze von Bayrose jsou na ní také Félicien Rops, Max Klinger a díky sbírce P. Hlavatého také šestnáct umělců od nás a sedm ze Slovenska.

Josef Chalupský

VÝSTAVNÍ ČINNOST PLZEŇSKÉ SEKCE SSPE V ROCE 2017

Členové plzeňské sekce SSPE, jmenovitě Mgr. Vlasta Kapsová, Ing. Jan Langhammer, CSc., a Zdeněk Skála, uspořádali v roce 2017 pět významných výstav. Byly to především dvě výstavy v Plzni a jedna v Klatovech k Roku české grafiky (100. výročí založení SČUG Hollar). První se konala v lednu v hlavní budově Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje (107 grafických listů a ukázky publikací a grafických technik) a druhá v Galerii Evropského domu (90 velkých grafických listů). V Městské knihovně v Klatovech se konala nejprve od září do listopadu výstava České exlibris (150 exlibris) a na ni

navázala výstava Rok české grafiky, která trvala do konce roku 2017 (36 grafických listů). V Muzeu jižního Plzeňska v Blovičích se konala v prosinci 2017 až v lednu 2018 výstava obrazů, grafiky, exlibris, novoročenek a knižních ilustrací Aloise Moravce. Ke všem těmto pěti výstavám byl vydán barevný katalog. V Radnicích v Galerii U Kellerů bylo v roce 2017 uspořádáno osm autorských komorních výstav (po 48 paspartách A4); byli představeni tito autoři exlibris a drobné grafiky: Jiří Brázda, Vojtěch Cinybulk, Olga Čechová, Jaroslav Dajč, Karel Demel, Antonín Doležal, Antonín Odehnal a Eva Hašková.

Jan Langhammer

PUBLIKACE

■ Lenka Rychtářová. *Bezruč a umění*

Knihu vydalo Slezské zemské muzeum v Opavě v roce 2016. ISBN 978-80-87789-36-0. Cena 290 Kč + poštovné. Kniha má 220 stran a obsahuje soupis ilustrovaných vydání Slezských písní a básní autora. V kapitole o výtvarném ztvárnění motivů ze Slezských písní je uvedena více než stovka exlibris různých umělců a téměř čtyřicet novoročenek včetně mnoha reprodukcí. Kniha zahrnuje knižní ilustrace, malby, sochařství, užitou grafiku a v neposlední řadě dlouhou řadu Bezručových portrétů a jemu věnovaných pomníků, soch a pamětních desek a obsahuje více než 300 obrazových příloh.

Jedna z kapitol pojednává o soukromých sběratelích „bezručian“, zmíněni jsou dva nejvíce známí: Ing. Břetislav Pračka z Prahy a břevlavský Alois Kučík, odkazováno je i na méně známého olomouckého sběratele Vojtěcha Pavlíka a jeho soupis „bezručian“ z let 1925–1958, jež jsou uložena ve fondu literárních památek Muzea a galerie v Prostějově, které je výběrově vystavilo v roce 1957 a vydalo útlý, nyní téměř nedostupný katalog. Kniha je opatřena autorským, názvovým a místním rejstříkem a odkazy na další literaturu.

Rudolf Richter

■ Marie Hálová, Jan Langhammer. *Sbírka exlibris, razítek a supralibros v knihovně Otokara Kruliše-Randy*

Plzeň: Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje a Spolek sběratelů a přátel exlibris, 2017. 148 stran, 21 × 21 cm. Úvodní text, metodiku a anglické resumé napsala Marie Hálová. Jsou připojeny jmenný a místní rejstřík a citovaná a použitá literatura. Ze sbírky je v knize zobrazeno a popsáno 61 exlibris, 7 razítek a vpisků a 38 suprali-

bros; mimo sbírku ještě 1 exlibris, 2 razítka a 3 supralibros. Sazbu grafickou úpravu a tiskové předlohy zpracovala Ing. Zuzana Holečková. Redakci odkazů na literaturu provedla Mgr. Pavlína Doležalová. Obálku navrhl BcA. Jan Chabr. ISBN 978-80-86944-59-3. 100 výtisků.

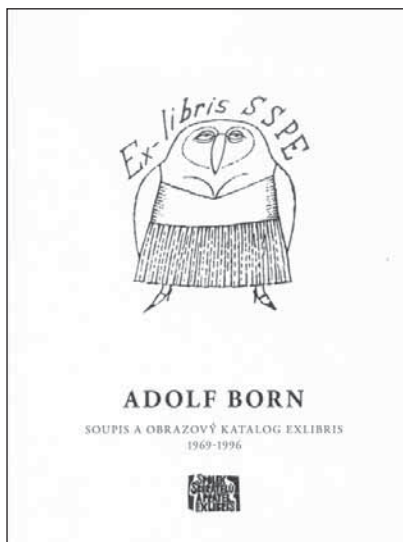
Otokar Kruliš-Randa (1890 Praha, 1958 věznice Mírov), významný představitel báňského a hutního průmyslu v Československu a v Protektorátu Čechy a Morava, šachista a bibliofil, shromažďoval z jeho hlediska významné české a zahraniční středověké rukopisy, prvotisky, staré tisky a odbornou literaturu z 19. a 20. století. Současný fond knihovny Kruliš-Randa ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje obsahuje 3804 svazky. Původně, do roku 1950, byla knihovna uložena na zámku v Defurových Lažanech, který Otokar Kruliš-Randa vlastnil.

Jednou z položek fondu knihovny Kruliš-Randa je fotografická Sběrka exlibris (v knihách O. Kruliše-Randy), jejíž původ není znám. Zpracováním této sbírky a fyzickou prohlídkou knih z knihovny Kruliše-Randy v historickém fondu knihovny vznikla tato kniha.

■ **Adolf Born. Soupis a obrazový katalog exlibris**

Edice Uzavřené dílo, svazek IX, 52 s. včetně 40 obrazových příloh a fotografií umělce, obálka s reprodukcí exlibris. Soupis sestavili F. Pultr a S. Vencel a doplnil M. Humplík. Text B. Stehlíková. Praha: SSPE, 2017, sazba a barevný tisk Praha Fastr typografický ústav, Jiří Laněk, 300 výtisků pro účastníky sjezdu sběratelů v Chrudimi, ISBN 978-80-906990-0-0. Soupis obsahuje 40 exlibris vytvořených A. Bornem v rozmezí let 1969–1996. Všechna exlibris jsou tištěna barevně ve velikosti přibližně odpovídající skutečnosti (pokud to jejich velikost dovolila). Tisk a celková úprava jsou vzorné.

Zbytek nákladu je v prodeji za 100 Kč. Již pouhé prohlížení soupisu potěší (jak jinak u A. Borna) a sběratel pak trochu posmutní, že většinu exlibris vytvořil A. Born pro zahraniční sběratele. No, třeba by jinak vůbec nevznikla, a několik jich přece vytvořil přímo pro náš spolek!

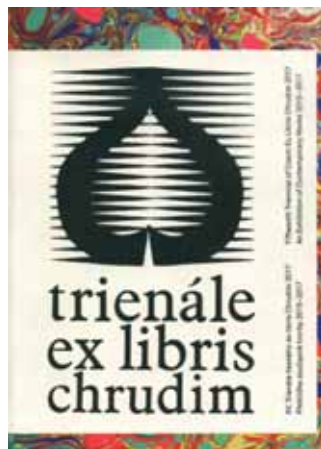

■ **XV. trienále českého ex libris Chrudim 2017.**

Přehlídka současné tvorby 2015–2017

Katalog výstavy ve výstavní síni Divadla Karla Pipicha v Chrudimi 7. 10. – 5. 11. 2017. Praha: Památník národního písemnictví, 2017, 80 stran a obálka, brožura 15 × 11 cm, 6 obrázků vítězných exlibris, 4 obrázky vítězných studentských exlibris, 51 obrázků exlibris vystavujících autorů, 31 obrázků exlibris vystavujících studentských autorů, 8 fotografií. Úvodní texty napsali Zdeněk Freisleben, ředitel Památníku národního písemnictví a Bedřich Kocman, předseda odborné poroty. Grafickou úpravu katalogu provedla Adéla Svobodová. Tisk Brno Tiskárna Helbich, náklad 500 kusů, barevný tisk. ISBN 978-80-87376-40-9.

Oproti minulým trienále má katalog poloviční velikost, což se projevilo zejména na velikosti reprodukováných exlibris v seznamu vystavujících. Katalog obdrželi účastníci sjezdu v Chrudimi v rámci sjezdového poplatku. Byl v prodeji za částku 100 Kč. Objednávka je možná na adrese vlaskova@pamatnik-np.cz.

■ **XXVI. Międzynarodowe Biennale Ekslibrisu Współczesnego Malbork 2017**

Katalog 26. mezinárodního bienále současného exlibris Malbork 2017. Malbork: Muzeum zamkowe v Malborku, 2017. 184 s. + obálka, 20 × 21 cm, ISBN 978-83-60518-89-2. Tisk Pelplin Wydawnictwo Bernardinum. Redaktorka katalogu a kurátorka výstavy Bogumila Omieczynska. Katalog obsahuje 194 obrázků exlibris od 141 výtvarníků. U každého autora je uvedena poštovní adresa, seznam vystavených exlibris a je reprodukováno jedno či několik exlibris (menší rozměry). Na závěr je připojena

Kronika výstav exlibris v letech 2015–2016 (v Polsku), kterou sestavil Mieczysław Bieleń; v roce 2015 to bylo 41 výstav a 39 výstav v roce 2016. Katalog je dvojjazyčný, v polštině a angličtině. Úvod ke katalogu napsal Tomasz F. de Rosseł.

Ceny získali: 1. cenu Sergej Parfionov, Rusko, 2. cenu **Josef Werner**, Německo, 3. cenu Renata Kurczyńska, Polsko. Čestnou medaili výstavy obdrželi: Erhard Beitz, **Jiří Brázda**, Karl-Georg Hirsch, Konstantin Kalinovič, Renata Kurczyńska, Lembit Lõhmus, Sergej Parfionov, Pietro Paolo Tarasko, Anna Trojanowska

a **Josef Werner**. Mimo oceněné byli z České republiky vybráni pro výstavu: H. Čápoová, P. Hlavatý, M. Hlinka, Z. Kubeczka, J. Minář a K. Musil a ze Slovenska V. Chrenko, V. Gažovič a Peter Kocák.

■ X. międzynarodowy Przegląd Eklibrisu Drzeworytniczego i Linorytniczego im. Pawła Stellera Katowice 2016

Katalog 10. mezinárodního přehledu dřevorytového a linorytového exlibris Pavla Stellera Katowice 2016. Katowice: Biblioteka Śląska w Katowicach, 2016. 134 s. + obálka, 21 × 21 cm, náklad 150 kusů, ISBN 978-83-64210-43-3. Zpracování katalogu Jan Baron. Katalog obsahuje 113 obrázků exlibris od 62 výtvarníků. U autorů je uvedeno jméno a státní příslušnost. Katalog je dvojjazyčný, v polštině a angličtině. Úvod ke katalogu napsala Ewa Stopa-Pielecz. Ceny a medaili Pawla Stellera získali: 1. cenu Leonid Kuris, Izrael; 2. cenu Serik Kulmeshkenov, USA; 3. cenu Liu Qing, Čína. Čestné uznání a medaili Pawla Stellera získal Łukasz Cywicki, Polsko. Speciální cenu ředitele Slezské knihovny v Katovicích a medaili Pawla Stellera získal Siegfried Otto Hüttengrund, Německo. Čestné uznání Slezského spolku milovníků knih a grafiky a medaili Pawla Stellera získala Antonina Kieliszewska, Polsko. Z našich členů byli nominováni M. Majnólin a V. Chrenko.

Leonid Kuris, X2

GRAFICKÉ SOUBORY

■ Svatí. 6 exlibris Jana Híska

Šest volných grafických listů v obálce s reprodukovanými kresbami Jana Híska. 21 × 15 cm. Grafické listy vypracoval Jan Hísek technikou mezzotinty. Praha: SSPE, 2017. Vytiskl Vladimír Bujárek. Náklad souboru 100 kusů, celkový náklad grafických listů

135 kusů. Majitelé exlibris a popis listů: EXL M. W. (Miroslava Weisová). Martin. C7, 126:88; EXL J. L. (Jan Langhammer). Jan Křtitel. C7, 126:88; EXL K. S. (Karel Scherzer). Jiří. C7, 126:88; EXL M. H. (Milan Humplík). Jeroným. C7, 126:88; EXL M. U. (Marie Urbanová). Anna. C7, 126:88; EXL J. H. (Jaroslav Hrabec). Hubert. C7, 126:88.

Soubor vyniká autorovými výtvarnými nápady při zobrazování katolických svatých, pěti mužů a jedné ženy. Grafiky se vyznačují charakteristickým autorovým rukopisem a vzorným grafickým zpracováním. Tisk má vynikající úroveň.

Zbytek nákladu souboru je v prodeji za částku 1800 Kč.

Jan Langhammer

ČASOPISY

■ **BOEKMERK, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 57/2017**

Další monotematické číslo je tentokrát věnováno slovenskému výtvarníku Peteru Klúčikovi (*1953). Text ve vlámštině a angličtině s fotografií autora je doprovázen 16 ilustracemi a uzavřen soupisem vytvořených exlibris; od roku 1983 do roku 2017 je to 48 kusů. Do čísla je vložen původní grafický list P. Klúčika. Být takto představen v tomto významném belgickém časopise je jistě čest. Kdo výtvarníky vybírá? Tento článek je z pera Jacka van Peera. Jch

■ **GRAFIEKWERELD, No. 3. 2017, Nizozemsko**

Michiel van Nieuwland (*1961) vytváří své ornamentální grafické listy v barevném linorytu. Pět stránek je věnováno grafické tvorbě Jaroslava Dajče a jeho zobrazování Dona Quijota. Konstantin Kalinovič vytvořil exlibris se zobrazením historického Delftu pro Johanna Petera Haase. Je představena tvorba dřevorytových exlibris Konstantina S. Koslowkého.

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 98, 2/2017, Finsko**

Na titulní stránce jsou čtyři exlibris se zobrazením motýlů, jejichž tvůrcem je estonský výtvarník, tiskař, sběratel exlibris a odborník na motýly Mati Metsaviir (1937–1991); následně je mu věnován článek se zobrazením exlibris na jeho jméno. Členové finské exlibristické společnosti navštívili finskou národní knihovnu. Jarní setkání se konalo v Helsinkách. Heraldice je věnováno již páté pokračování. Výtvarník Osmo Nissinen (*1940) vytváří rovněž exlibris. Přednášku o exlibris uspořádal Sven Svanbäck v Pietarsaari. Ruské muzeum exlibris vydalo knihu Knižní značky s vyobrazeními razítek používaných k označení vlastníků knih. Je představena polská výtvarnice Ewelina Rivillo. Nekonečný seriál obhájců země a jejich exlibris pokračuje částí 7.9, kde je představen major Matti Murole.

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 99, 3/2017, Finsko**

Je pojednáno o supralibros finského básníka Mikaela Agricolana (1510–1557) včetně jeho zobrazení. Článek Luca Van den Brieleho je věnován osobním aspektům v současném exlibris. Heraldice je věnováno další, šesté pokračování. Byla uspořádána zajímavá výstava exlibris prezidentů FISAE při příležitosti kongresu ve Vologdě (bez dr. Ivo Prokopa). V časopisu je vytištěna pozvánka na 37. kongres FISAE v Praze doplněná následným článkem o exlibris s Josefem Švejkem (To se Haškovi povedlo!). Byla zahájena řada článků o exlibris švédských svobodných zednářů. 16. část obhájců země je věnován rodině Paulaharju z Kurikka (Ex libris Ahti Paulaharju, autor Ilkka Rautiainen, 1943 a další exlibris). Na předposlední straně je zobrazena titulní strana našeho časopisu Knižní značka 1/2017 a 8 exlibris českých autorů (V. Cinybulk, J. Vodrážka, A. Doležal, L. Rusek, E. Kotrba, J. Liesler, O. Mařík, K. Demel).

■ **Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft č. 2/2017**

Veronika Pfolc pátrá ve svém článku, zda je autorem exlibris pro Alici Trierenbergovou Sascha Kronburg. Helmuth Bögel, geolog, tvořil rovněž vystřihovaná exlibris. Klausovi Thomsovi byla propůjčena medaile Walter von zur Westen. V Kabinetu

exlibris v Bartlhausu v Pettenbachu se konala výstava exlibris s námětem hudby; podzimní výstava zde byla věnována grafice a exlibris Jiřího Brázdy. EPHEMERA, die Gebrauchsgrafik der MAK-Bibliothek und Kunstblättersammlung, je název knihy o „užité grafice pro jeden den“, která má 460 stran a četné ilustrace; vydalo ji vídeňské Muzeum užitého umění v roce 2016. Je referováno o sjezdu DEG v Paderbornu a o sjezdu maďarské exlibristické společnosti v Budapešti. Lgh

Z DOPISŮ

■ **Dopis Johana Souvereina** (20. 10. 2017)

Sehr geehrte Herren. Recht vielen Dank für Ihre Gratulation wegen meines 95. Geburtstages und für das schöne Blatt von Karel Demel. Es hat mich sehr gefreut von Ihnen zu hören! Ich bin auch 51 Jahre Mitglied des Vereins SSPE. Viele Jahre habe ich Ihr schönes Land besucht und hatte und habe viele Freunde - auch Künstler. Viele Exlibris habe ich im Laufe der Jahren machen lassen. Leider sind viele Künstler gestorben, in 2016 leider Adolf Born und Zdeněk Mézl. Ich bin zu alt! Alles Gute. Mit herzlichen Grüßen.
Ihr Johan Souverein.

Gerard Gaudaen, X2

■ **E-mail Josefa Šuchmana** (12. 10. 2017)

Právě jsem přečetl Knižní značku 3/2017 a doplňuji k vašemu článku o Sigismundu Bouškovi. V r. 1970 zhotovila Rafaela M. Hanušová, sekretářka a bytná S. Boušky strojepis v několika exemplářích s opisem statě M. Novotného z r. 1943 ve *Sborniku pro exlibris a jinou užítkovou grafiku* se seznamem 48 zde uvedených exlibris a jejími dodatky, jak je našla v pozůstalosti. Současně přiložila všechna nalezená exlibris nebo je vytiskla z dochovaných štočků. Zjistila ještě dalších 6 exlibris, včetně posledního unikátního exlibris, které pro ni vytvořil akvarelem do knihy.

Hledala jsem, našla a doplňuji studii dr. Novotného o následující knižní značky Sigismunda Boušky, píše R. M. Hanušová:

49. F. Bílkovi S. Bouška 1915. X3, 25:78. Obdélník, v levém rohu hořící srdce s letícím ptáčkem vpravo od srdce, v pravém horním rohu kříž, pod ním vrocení 1915. Legenda ve dvou řádcích uprostřed. **50.** Z knih Bertý NEBESKÉ. X3, 53:61. Obrázek představující hvězdné nebe, s vlasatící v levé horní polovině, v pravé polovině dole s měsícem či zvěrokruhem a mlhovinami. **51.** Ex libris Olga

Sigismund Bouška, X2+X3

WEISSOVÁ. X2+X3, 4 desky, 112:90. Tančící postavy ženy, muže a dítěte. **52.** Bez legendy. X3, 110:57. Pouze ornament. **53.** (Bouška, Sigismund). X2, 60:48. V oválu mnich píšící brkem (profil). Uprostřed na prsou v stylizovaném trojúhelníku a v něm v nepravidelném čtverci větší písmeno B a přes ně menší písmeno S. Na rouchu stylizované květy. **54.** Ex libris Mariae Hanuš. Akvarel 88:46 v darované, v kůži vázané knize Frederi Mistrala *MIRÉIO* v překladu S. Boušky. Portrét dívky čtoucí knížku. V pravém rohu nahoře legenda EX LIBRIS, na druhém řádku MARIAE a na třetím řádku HANUŠ. Vpravo dole umělcova značka SB a pod tím datum 11. 2. 1934. Josef Šuchman

■ **Dopis Ing. Jiřího Soukupa** (6. 11. 2017)

Vážený pane inženýre, dovoluji si Vám sdělit, že letošní rok mého jubilea 90 let byl pro mne velmi úspěšným. V Galerii na mostě se uskutečnila 6. 6. 2017 moje výstava *Jiří Soukup 90 let – Život se sportem a uměním*, která měla pokračování v Praze na Ministerstvu zemědělství ČR 21. 11. 2017. V celostátní soutěži Czech Press Photo 2017 byl v kategorii Sport nominován soubor fotografií Vojtěcha Hurýcha, autora z Hradce Králové, s názvem *Jirka, devadesátiletý sportovec*.

Získal jsem zlatou medaili na mezinárodním běžeckém desetiboji v nizozemském Hengelo. Dvě zlaté při mistrovství Evropy v atletice veteránů, ve skoku dalekém a v trojskoku a zlatou na mistrovství ČR veteránů v chůzi na 10 km v Třebíči. Po absolvování silničního běhu na 10 km na 121. ročníku Běchovice – Praha jsem byl prohlášen nejstarším běžcem v historii závodu, který závod dokončil.

Za reprezentaci města Hradec Králové v seniorských sportovních disciplínách a za práci ve Spolku sběratelů a přátel exlibris mi byla 28. října 2017 předána primátorem města MUDr. Zdeňkem Finkem medaile města Hradec Králové při příležitosti mého životního jubilea.

S přátelským pozdravem a v úctě Jiří Soukup.

Srdečně blahopřejeme, pane Ing. Soukupe, a přejeme Vám další atletické a exlibristické úspěchy.

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze** se konala dne 21. 9. 2017 za řízení předsedou dr. F. Černochem a za účasti sedmi členů výboru a hostů, Ing. E. Zbořilové a Ing. M. Bayerové. Byl přijat návrh M. Petříka na omlazování spolku. Ing. M. Humplík prosloví přednášky o exlibris na grafických školách. Mgr. A. Sassmann převzal redaktorství webové stránky SSPE. Český rozhlas České Budějovice odvysílá relace o exlibris; hovořit bude Mgr. A. Sassmann.

■ **Výborová schůze** se konala dne 26. 10. 2017 za řízení předsedou dr. F. Černochem a za účasti pěti členů výboru a hostů, Ing. E. Zbořilové a Ing. M. Bayerové.

Výbor konstatoval, že výstava v rámci XV. trienále českého ex libris Chrudim 2017 ve výstavní síni Divadla Karla Pippicha, kterou uspořádal Památník národního písemnictví, nesplnila naše očekávání. Na výstavu a do katalogu nebyli přijati někteří vynikající tvůrci exlibris a nevznikl tak pravdivý obraz současného českého exlibris. Jediný hlas dr. F. Černocho, člena poroty za náš spolek, nebyl dostačující k tomu, aby ovlivnil rozhodování ostatních členů poroty. Byla vyhlášena soutěž v tvorbě exlibris k 37. kongresu FISAE v Praze; informace na www.sspe.cz.

■ **Výborová schůze** se konala dne 23. 11. 2017 za řízení předsedou dr. F. Černochem a za účasti sedmi členů výboru a hosta, Ing. E. Zbořilové. Byla vydána barevná skládanka s informacemi o SSPE a přihláškou v češtině a angličtině, kterou připravil Ing. M. Humplík. V Italském kulturním institutu v Praze, Šporkova 14, se uskuteční v r. 2018 výstava italského exlibris ze sbírky Marca Franzettiho.

PLACENÍ ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ ZA ROK 2018

■ Členské příspěvky za rok 2018 zůstávají ve stejné výši jako v r. 2017, tj. **800 Kč** pro české členy a **1200 Kč (45 euro)** pro zahraniční členy (včetně nákladů na poštovné 400 Kč). Čeští členové, kteří dovrší v příštím roce věk 80 let a starší, platí pouze udržovací příspěvek 50 Kč jako potvrzení jejich zájmu o členství v SSPE. Čestní členové spolku členské příspěvky neplatí. Členské příspěvky je možno platit v hotovosti u pokladníka spolku, přiloženou složenkou nebo převodem na účet spolku: číslo účtu **87951/0300**, variabilní symbol = evidenční členské číslo. Do zprávy pro příjemce uvádějte: jméno – příspěvek SSPE. Neztěžujte identifikaci vašich plateb!

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí číslo účtu vedeného v euro:

IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690, SWIFT/BIC: CEKOCZPP.

Pokud chcete být i v příštím roce členy našeho spolku, uhradte členské příspěvky nejpozději do 31. března 2018. Pokud se rozhodnete členství ve spolku ukončit, oznamte to výboru spolku rovněž do 31. 3. 2018.

Členům, kteří nezaplatí včas členské příspěvky, pozastavíme rozesílání spolkových publikací. Vaše členské číslo naleznete na adresovém štítku Knižní značky.

Výbor SSPE

ŽIVOTNÍ JUBILEA ČLENŮ V ROCE 2018

■ **Padesát let:** 3. 1. Ing. Lenka BROŽOVÁ, 23. 1. Ing. Pavel SNÁŠEL, 2. 3. Josef MÜNZBERGER, 16. 3. Ing. Kateřina STAŠOVÁ.

■ **Padesát pět let:** 21. 4. Štěpánka ŘÍHOVÁ, 23. 6. Jiří DVOŘÁK, 3. 7. Peter PETROV, 6. 9. Mgr. Pavel KUBÍČEK, 14. 11. Ing. Jiří MARETH,

■ **Šedesát let:** 22. 3. Vladimír FLEYBERK, 1. 7. Marta KRABATSCHOVÁ, 10. 10. Bohumil NEČAS.

■ **Šedesát pět let:** 28. 1. Dana SLANICAYOVÁ, 6. 2. MUDr. Rudolf LÁZNIČEK, 21. 3. Miroslav ŠEVČÍK, 7. 4. Jaroslav HORÁČEK, 23. 5. Ing. Václav SMEJKAL, 8. 7. Hermína HORVATH, 9. 7. Ing. Jan SOUČEK, 12. 7. Evženie VODOVÁ, 23. 7. Mgr. Eva NĚMCOVÁ,

14. 8. Dr. Karel ŠINDELÁŘ, 23. 9. MUDr. Marta BAŠTAŘOVÁ, 27. 11. Ing. Ladislav JEŘÁBEK, 26. 12. Jindřiška JIRÁKOVÁ.

■ **Sedmdesát let:** 11. 1. PhDr. Vladimír SŮVA, 16. 3. MUDr. František DVOŘÁČEK, 5. 8. Mgr. Ladislav DVOŘÁK, 29. 9. Ing. arch. Zuzana KOSTLÁNOVÁ, 12. 12. PhDr. Štěpánka TŮMOVÁ.

■ **Sedmdesát pět let:** 11. 1. Marcela CHRAMOSTOVÁ, 4. 2. Pavel HLA VATÝ, 9. 2. Pavel JANATA, 13. 2. Mgr. Jaroslav DAJČ, 14. 2. Ladislav HODNÝ, 3. 3. Ing. Zdeněk MAREŠ, 22. 7. Helena CEJNAROVÁ, 9. 10. akademický malíř Petr HAMPL, 5. 11. Pavel KRAJÍČEK, 6. 12. Zdeněk ŘEHÁK, 14. 12. Václav ŽITNÍK.

■ **Osmdesát let:** 1. 2. Ing. Eva ZBOŘILOVÁ, 6. 3. Ing. Jiří KROUPA, 3. 4. Ing. Vadim ŠRAMKOV, 29. 4. Ing. arch. Petr HAIMANN, 8. 5. Ing. Václav DVOŘÁK, 23. 5. MUDr. Vladimír SERVUS, 12. 7. RNDr. Karel ŽIŽKOVSKÝ, 2. 9. Ing. Jana PARÝZKOVÁ, CSc., 12. 9. Marie RUMLAROVÁ, 19. 10. Zbigniew KUBECZKA.

■ **Osmdesát pět let:** 12. 2. akademický malíř Vladimír SUCHÁNEK, 22. 12. Jan MAULER.

■ **Devadesát let:** 1. 1. MVDr. Josef TOMÁNEK, 8. 4. Dr. Dagmar ŠMATLÁKOVÁ, 3. 5. JUDr. Ladislav LAMAČ, 22. 5. František RYBÁŘ.

Výbor SSPE všem jubilantům srdečně blahopřeje.

Prosíme členy, kteří nechtějí být uvedeni za rok v tomto seznamu jubilantů, aby to sdělili v průběhu roku 2018 redaktoru Knižní značky.

VÝSTAVY

■ **Galerie HOLLAR - výstavní plán na rok 2018, 1. pololetí**

Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

3. 1. – 28. 1.	Jubilanti Hollaru 2018
31. 1. – 25. 2.	Vladimír Suchánek – No a co? – nové i staré litografie a kresby
28. 2. – 25. 3.	Chvála slepých uliček
28. 3 – 22. 4.	Pavel Sivko: Mimoděk (výstava kreseb, grafik, ilustrací a známek)
25. 4. – 20. 5.	HOST / GUEST
23. 5. – 17. 6.	Marie Filippovová: Na moři / At Sea
20. 6. – 15. 7.	Portréty: Martin Mulač, Pavel Piekar

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **ZMĚNA ADRESY:** 10679 Evžen HALUZÍK, Bratislavská 1527/15, 102 00 Praha; 10445 Jiří HLINOVSÝ, Houdkovice 29, 518 01 Trnov; 10495 Ing. Jaroslav HRABEC, Štěpnická 1049, 686 06 Uherské Hradiště; 10507 MUDr. Viera PAVLÍČKOVÁ, Na záhonech 1482/65, 141 00 Praha.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 10003 Eva AUŘEDNÍKOVÁ z Kladna; 10660 RNDr. Václav KOULA z Chlumce nad Cidlinou; 10677 Iveta MIKEŠOVÁ z Českých Budějovic; 30018 Johan SOUVEREIN z Nizozemska.

■ **ZEMŘELI:** František CIGÁNEK z Troubek († 3. 4. 2017).

**Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937
Spolek sběratelů a přátel exlibris, založený v roce 1918,
se sídlem: Zelenečská 129/34, Hloubětín (Praha 14), 198 00 Praha.
Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze,
oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.
Poštovní adresa: P. O. BOX 645, 111 21 Praha 1.
IČ 00443522. Webové stránky: www.sspe.cz.**

Číslo účtu/Konto:

87951/0300 v měně CZK, Československá obchodní banka a. s.,
Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Číslo účtu/Konto:

IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690, SWIFT/BIC: CEKOCZPP v měně EURO,
Československá obchodní banka a. s., Radlická 333/150, 150 57 Praha 5.

Předseda: **doc. PhDr. Felix Černoch, CSc.**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.
E-mail: cernochvip@seznam.cz.
Mobil: 774 193 607.

Jednatel: **Karel Urban**, Na Vyhlídce 291, 252 06 Měchenice.
E-mail: urbankm@tiscali.cz.
Telefon: 251 566 517. Mobil: 728 150 639.

Hospodářka: **Ing. Eva Zbořilová**, Hvězdoslavova 510/27, 149 00 Praha.
E-mail: zboreva@gmail.com.
Mobil: 608 313 859.

Redaktor Knižní značky a členská evidence: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,
Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@o2active.cz.
Telefon: 377 265 076.

Seznam příloh:

Katalogové listy: Vojtěch Cinybulk, Günter Hujber, Květa Jadrníčková a Michaela Lesařová-Roubíčková.
Pozvánka na slavnostní valnou hromadu 2018.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 4/2017

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,
Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.
Redakční kruh: doc. RNDr. Josef Chalupský, PhDr. Jiří Ort a RNDr. Karel Žižkovský.
Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.
Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.
Grafická úprava a tisk: SOS print s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.
Náklad 520 výtisků.
Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, Zelenečská 129/34, 198 00 Praha
pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.
Rozesílá Postservis Praha.

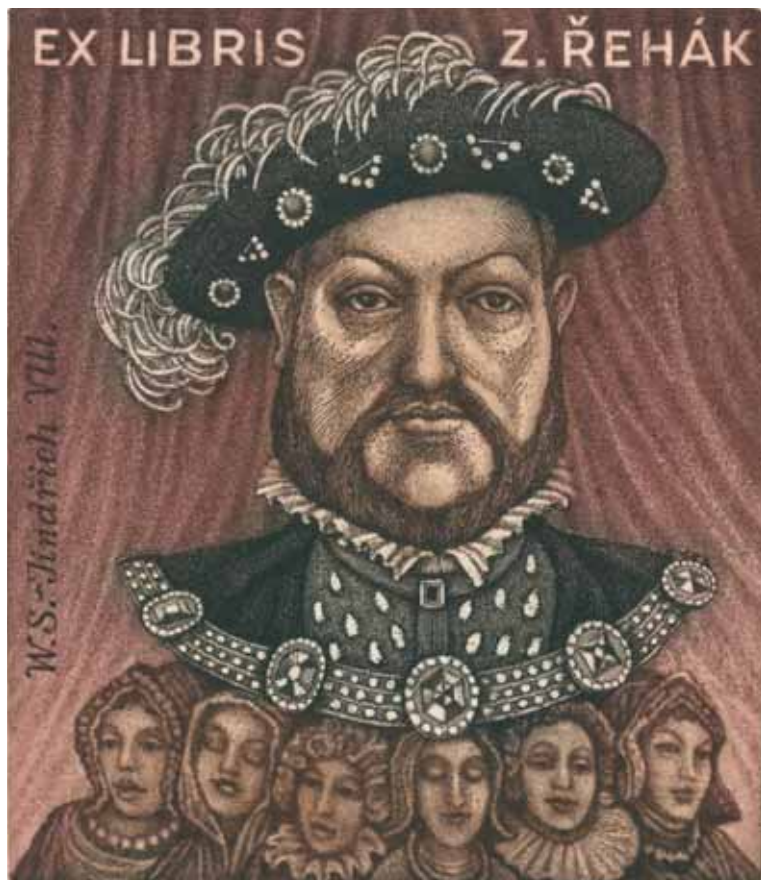
Toto číslo vyšlo 31. 12. 2017. Redakční uzávěrka příštího vydání je 28. 2. 2018.

Ex Libris - Marc Chagall

Ex Libris - Марк Шагал

Jiří Slíva, L1, 2017. dar účastníkům sjezdu SSPE v Chrudimi

Petr Melan, Jindřich VIII., C3+C5, 2003

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel ex libris založený v roce 1918 se sídlem v Praze.

Název časopisu a logo spolku:
akademický malíř Miroslav Houra.

*Plaketa na titulní straně:
Michal Vitanovský, ražba, patinovaný bronz, 80 × 40 mm,
2017, dar účastníkům slavnostní valné hromady
k 100. výročí vzniku SSPE.*